

РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

METHODS OF LEARNING THE UKRAINIAN LANGUAGE USING ELECTRONIC LEARNING MEANS OF FUTURE MARITIME SPECIALISTS

Стаття присвячена аналізу методики навчання української мови засобами електронного навчання. Матеріал сфокусовано навколо основних ідей дослідження: визначення ефективності методів е-навчання у сучасній лінгводидактиці; аналізуванні методично доцільних та ефективних способів впровадження електронних засобів навчання на заняттях з української мови у підготовці майбутніх фахівців морської галузі. Проаналізовано сучасні позиції вчених щодо цифровізації освітнього процесу, зокрема мовної освіти та виокремлено актуальні погляди, які є засадничими для подальшого аналізу порушеної в дослідженні проблеми. Висвітлено комунікативний функціонал та освітній потенціал таких е-застосунків, як Webex, GoogleMeet, Zoom, Skype; окреслено особливості Moodle, LearningApps, Classtime; акцентовано увагу на таких додатках для розвитку цифрової творчості, як Canva, Genially, Storyboardthat. У статті репрезентовано практичні приклади застосування ресурсу Word it Out під час роботи над фаховою лексикою морського спрямування, наведено взірці завдань, що можуть слугувати як опорні для формування лексичної компетентності майбутніх фахівців морської галузі.

У статті представлено практичні рекомендації та завдання для контекстуального використання фахової лексики майбутніми фахівцями морської галузі. Визначено позитивні характеристики електронних засобів навчання для сучасної мовної освіти та проаналізовано стан розробленості проблеми е-дидактики в новітніх науково-методичних розвідках.

У дослідженні окреслено переваги елементів цифрового навчання української мови в порівнянні з класичними методами та прийомами лінгводидактики, що дає обґрунтовані підстави для перспективи дослідження порушеної проблеми та висвітлення в науково-методичній площині практики використання електронних засобів навчання української мови.

Ключові слова: засоби електронного навчання, професійна підготовка, майбутні

фахівці морської галузі, застосунок Word it Out, лексика.

The article is devoted to the analysis of the methodology of teaching the Ukrainian language by means of electronic learning. The material is focused around the main ideas of the research: determination of the effectiveness of e-learning methods in modern language didactics; analysis of methodologically appropriate and effective methods of introducing electronic learning tools in Ukrainian language classes in the training of future specialists in the maritime industry. The current positions of scientists regarding the digitalization of the educational process, in particular language education, are analyzed and the current views are highlighted, which are essential for further analysis of the problem raised in the study. The communicative functionality and educational potential of such e-applications as Webex, GoogleMeet, Zoom, Skype are highlighted; features of Moodle, LearningApps, Classtime are outlined; the focus is on such applications for the development of digital creativity as Canva, Genially, Storyboardthat. The article presents practical examples of the use of the Word it Out resource during work on the professional vocabulary of the maritime sector, provides examples of tasks that can serve as a reference for the formation of lexical competence of future specialists in the maritime industry.

The article presents practical recommendations and tasks for the contextual use of professional vocabulary by future specialists in the maritime industry. The positive characteristics of electronic learning tools for modern language education are determined and the state of development of the problem of e-didactics in the latest scientific and methodological researches is analyzed. The study outlines the advantages of the elements of digital learning of the Ukrainian language in comparison with the classical methods and techniques of linguistic didactics, which gives reasonable grounds for the perspective of researching the problem and highlighting the practice of using electronic means of learning the Ukrainian language in the scientific and methodological plane.

Key words: electronic learning tools, professional training, future marine specialists, Word it Out application, vocabulary.

УДК [37.091.31:005.591.6]:378.015.31:
17.022.1:656.071.1
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/73.54>

Нагрибельна І.А.,
докт. пед. наук, професорка,
професорка кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін
та інноваційної педагогіки
Херсонської державної
морської академії

Постановка проблеми. У системі сучасної вищої освіти чітко визначилася тенденція до застосування електронних засобів навчання у процесі мовної освіти. Це зумовлено не тільки реаліями сьогодення, потребами в організації безпекової складової, а й пошуком ефективних дидактичних засобів освітньої діяльності. З огляду на означене аналіз методики навчання української мови засобами електронного навчання заслуговує на увагу

та потребує вивчення. Науковий інтерес до порушеної проблеми зумовлений вимогами часу та попитом суспільства на якісну фахову підготовку випускника вишу. Це підтверджує **аналіз останніх досліджень і публікацій** та ступінь розроблення проблеми методики навчання української мови засобами електронного навчання, адже цей аспект сучасної лінгводидактики знаходиться у площині наукового пошуку таких дослідників: І. Гуменюк

(2022), С. Муза (2014), І. Нагрибельної (2023), Н. Сіранчук (2018) та ін. Студіювання порушеної проблеми дозволяє констатувати авторитетне наукове підґрунтя щодо методики навчання української мови засобами електронного навчання: акцентовано увагу на ролі сучасних е-засобів в процесі формування та удосконалення мовної особистості здобувача вищої освіти; різноманітні їх видів загалом та ефективності конкретних тощо. Водночас видається, що окремим аспектам даної проблеми приділено недостатньо уваги, зокрема проєкції наукового пошуку на методику навчання української мови майбутніх фахівців морської галузі. Це дає підстави стверджувати про те, що означений аспект можемо розглядати **як виділення невирішених раніше частин загальної проблеми дослідження.**

Мета полягає в аналізі методики навчання української мови засобами електронного навчання майбутніх фахівців морської галузі.

З огляду на означене та логіку наукового пошуку визначимо **завдання порушеної у статті проблеми:**

- визначити ефективні методи е-навчання у сучасній лінгводидактиці;
- проаналізувати способи впровадження електронних засобів навчання на заняттях з української мови у підготовці майбутніх фахівців морської галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна система вищої освіти визначилася з пріоритетними тенденціями у засобах підготовки здобувачів вищої освіти (ЗВО). Підтвердженням такого вибору є акцент на електронних засобах навчання, що стали необхідним інструментом у роботі викладача незалежно від того, яку форму освітнього процесу він/вона реалізує: очну, дистанційну, заочну, комбіновану, індивідуальну тощо. Пояснювальний або пояснювально-ілюстративний методи навчання, слово лектора чи робота з підручником, незважаючи на свою доступність та багаторічну ефективність у системі вищої освіти втрачають свою монополію та роль провідних методів / прийомів у навчанні. Дидактика вищої школи просто не могла не відреагувати на соціальні запити та продемонструвала це засобом актуального напрямку, що в окремих джерелах визначають по-різному: е-дидактика, електронна дидактика, e-learning тощо. Водночас незалежно від своєї назви у науковій площині, цей напрям передбачає активну цифровізацію освітнього процесу та застосування електронних засобів навчання. Студіювання порушеної проблеми дозволяє констатувати, що в сучасній освіті існує вибір електронних ресурсів, які наповнюють зміст заняття новими формами роботи, способами комунікації та можливостями для контролю/самоконтролю набутих здобувачами вищої освіти

компетентностей. У дослідженні будемо спиратися на такий аналіз: «Сучасний арсенал цифрових засобів навчання постійно розширюється та удосконалюється, тому для вибору доцільних саме в мовній освіті маємо оцінити функціонал основних ресурсів» [4, с. 226–230]. Водночас усвідомлюємо, що не завжди н якість опанування навчального матеріалу впливає популярність або доступність певного е-ресурсу, тому слід обирати в навчанні, зокрема української мови такі засоби, що будуть доцільними для розвитку мовних або мовленнєвих компетентностей ЗВО. Імпонує таке твердження: «...зауважимо, що не всі вони можуть бути ефективно використані саме для формування мовно-мовленнєвої особистості здобувача вищої освіти з огляду на своє функціональне призначення. Наприклад, сервіси Webex, GoogleMeet, Zoom, Skype можуть бути використані для активної комунікації учасників освітнього процесу в режимі реального часу. Успішно впроваджуються в процес мовної освіти сервіси для організації інтерактивної діяльності учасників освітнього процесу. До них відносимо такі: Moodle, LearningApps, Classtime. Своєю чергою такі додатки для розвитку цифрової творчості, як Canva, Genially, Storyboardthat, в мовній освіті не мають пріоритетної ролі» [4, с. 226–230].

Отже, практика застосування конкретного електронного ресурсу на занятті має бути вивчена з огляду на його доцільність на конкретному етапі опрацювання навчального матеріалу. З-поміж великого вибору е-засобів навчання в практиці вивчення української мови рекомендуємо до використання застосунок Word it Out. Освітній потенціал та методику його використання описано в сучасних науково-методичних розвідках: «Означений сервіс має потужний освітній потенціал, який ефективно може бути використано на заняттях з англійської мови. Цифровий застосунок Word it Out інтегрує в собі можливості для реалізації комунікативного підходу до навчання здобувачів освіти, розвитку цифрової грамотності та активізації їх пізнавальної діяльності.

У межах предмету дослідження нас цікавить функціональний потенціал застосунок Word it Out та його освітні можливості для застосування на заняттях з англійської мови у виші. Ураховуючи пріоритетність комунікативного підходу до навчання англійської мови у вищій школі, зокрема в підготовці майбутніх фахівців морської галузі, ми з'ясували можливості цього цифрового застосунок для впровадження методичної інноватики в комунікативно орієнтованому навчанні» [3, с. 120–124].

Нам видається, що застосунок Word it Out може бути успішно впроваджено в навчання української мови, зокрема під час вивчення різних груп лексики майбутніми фахівцями морської галузі.

Перспективу подальшого дослідження порушеної проблеми вбачаємо в аналізі методичної доцільності електронних засобів навчання для реалізації міжпредметного навчання української та англійської фахової лексики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Nabowski, T., & Mouza, C. Pre-service teachers' development of technological pedagogical content knowledge (TPACK) in the context of a secondary science teacher education program. *Journal of Technology in Teacher Education*, 2014, 22(4), p. 471–495.
2. Гуменюк І.М. Становлення і розвиток методики навчання української мови за професійним спрямуванням : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2022, 416 с.
3. Нагрибельний Б.Я. Методика використання застосунку Word It Out на заняттях з англійської мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2022. Вип. 48. Том 3. С. 120–124.
4. Нагрибельна І.А., Нагрибельний Б.Я. Засоби електронної дидактики в мовній підготовці здобувачів вищої освіти. *International scientific and practical conference "Pedagogy, psychology and teaching methods: international experience"*, Riga, Latvia July 16–17, 2021, p. 226–230.
5. Сіранчук Н.М. Класифікація мовленнєвих помилок і недоліків у методиці навчання української мови. (2018). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 68, С. 160–165.